P9_TA(2021)0438

Pandorini dokumenti: implikacije za napore uložene u borbu protiv pranja novca, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza

Rezolucija Europskog parlamenta od 21. listopada 2021. o Pandorinim dokumentima: implikacije za napore uložene u borbu protiv pranja novca, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza (2021/2922(RSP))

(2022/C 184/10)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir izjavu od 8. listopada 2021. iz Uključivog okvira OECD-a / skupine G20 za suzbijanje smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti o rješenju s dva stupa kojim se odgovara na porezne izazove koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. travnja 2018. o zaštiti istraživačkih novinara u Europi: slučaj slovačkog novinara Jána Kuciaka i Martine Kušnírove ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenog 2015. o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka ([2]) (TAXE 2),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2016. o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka ([3]) (rezolucija TAXE 2),

— uzimajući u obzir svoju preporuku Vijeću i Komisiji od 13. prosinca 2017. nakon istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza (preporuka odbora PANA) ([4]),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 26. ožujka 2019. o financijskom kriminalu, utaji poreza i izbjegavanju plaćanja poreza ([5]) (rezolucija TAX3),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o vladavini prava na Malti nakon nedavnih otkrića u slučaju ubojstva Daphne Caruane Galizije ([6]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. svibnja 2020. o akcijskom planu za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (C(2020)2800),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. srpnja 2020. o sveobuhvatnoj politici Unije o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma – akcijski plan Komisije i druga nedavna događanja ([7]),

— uzimajući u obzir izvješća o nacrtima prvog i drugog stupa koji su usvojeni 14. listopada 2020. u sklopu Uključivog okvira skupine G20 i OECD-a, kao i rezultate gospodarske analize i procjene učinka prijedloga koje je proveo OECD,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o reformi EU-ova popisa poreznih oaza ([8]),

— uzimajući u obzir tematsko izvješće Revizorskog suda br. 03/2021 od 26. siječnja 2021. naslovljeno „Razmjena poreznih informacija u EU-u: postavljen je čvrst temelj, ali postoje nedostatci u primjeni”,

([1]) SL C 390, 18.11.2019., str. 111.
([2]) SL C 366, 27.10.2017., str. 51.
([3]) SL C 101, 16.3.2018., str. 79.
([4]) SL C 369, 11.10.2018., str. 132.
([5]) SL C 108, 26.3.2021., str. 8.
([6]) SL C 255, 29.6.2021., str. 22.
([7]) SL C 371, 15.9.2021., str. 92.
([8]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0022.

četvrtak, 21. listopada 2021.

— uzimajući u obzir tematsko izvješće Revizorskog suda br. 13/2021 od 28. lipnja 2021. naslovljeno „Napori koje EU ulaže u borbu protiv pranja novca u bankarskom sektoru nisu ustavljeni, a provedba je nedostatna”,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. svibnja 2021. naslovljenu „Oporezivanje poslovanja za 21. stoljeće” (COM(2021)0251),

— uzimajući u obzir zakonodavni paket koji je Komisija predstavila 20. srpnja 2021. za jačanje pravila EU-a o sprečavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. o provedbi zahtjeva EU-a za razmjenu poreznih informacija: napredak, stečena iskustva i prepreke koje treba prevladati ([9]);

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2021. o reformi politike EU-a u području štetnih poreznih praksi (uključujući reformu Skupine za kodeks o postupanju) ([10]),

— uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da Pandorini dokumenti predstavljaju masovno curenje podataka, koje je po veličini bez presedana i u kojima su identificirani stvarni vlasnici poslovnih subjekata s poslovnim nastanom u jurisdikcijama sa strogom poslovnom tajnom; budući da je Međunarodni konzorcij istraživačkih novinara (ICIJ) Pandorine dokumente počeo objavljivati 3. listopada 2021.;

B. budući da je 2,94 terabajta podataka upućeno ICIJ-u i podijeljeno s medijskim partnerima diljem svijeta; budući da neki dosjei potječu iz 1970-ih, ali je većina dosjea koje je revidirao ICIJ stvorena između 1996. i 2020.; budući da se novo curenje podataka navodno odnosi na više od 330 političara i javnih dužnosnika iz gotovo 100 zemalja, uključujući 35 sadašnjih ili bivših šefova država ili vlada;

C. budući da Pandorini dokumenti otkrivaju kako posrednici, kao što su banke, računovođe i odvjetnička društva, pomažu imućnim pojedincima, uključujući političare, kriminalce, javne dužnosnike i slavne osobe u osmišljavanju složenih korporativnih struktura registriranih u jurisdikcijama sa strogom poslovnom tajnom ili poreznim oazama u bliskoj suradnji s offshore profesionalnim pružateljima usluga kako bi prihode i imovinu sakrili od pravednog oporezivanja i nadzora;

D. budući da su Pandorini dokumenti najnoviji u nizu velikih curenja podataka koji razotkrivaju unutarnje funkcioniranje offshore financijskog svijeta, a prethodili su im Lux Leaks 2014., Swiss Leaks 2015., Panamski dokumenti 2016., Rajski dokumenti 2017., Mauritius Leaks 2019., Luanda Leaks i FinCEN 2020. i Lux letters 2021.;

E. budući da Pandorini dokumenti ukazuju na ključnu ulogu informacija o stvarnom vlasništvu kada je riječ o podupiranju borbe protiv pranja novca i drugih financijskih kaznenih djela, te na hitnu potrebu za javnom dostupnošću i točnijim informacijama;

F. budući da aktivnosti navedene u Pandorinim dokumentima uključuju osnivanje fiktivnih poduzeća, zaklada i trustova u sljedeće svrhe: anonimno kupovati nekretnine, jahte, mlažnjake i životno osiguranje, ulagati i premještati novac među bankovnim računima, izbjegavati poreze i izvršavati financijska kaznena djela, uključujući pranje novca;

G. budući da aktivnosti navedene u Pandorinim dokumentima, čak i ako nisu same po sebi nezakonite, predstavljaju izbjegavanje plaćanja poreza i zlouporabu poslovne tajne;

H. budući da su porezna tijela navodno naplatila više od 1 milijarde EUR nakon otkrića iz Panamskih dokumenata ([11]);

I. budući da, ako se koristi najkonzervativnija formula raspodjele, EU bilježi najveće gubitke na svijetu zbog premještanja dobiti u porezne oaze te se procjenjuje da svake godine izgubi oko 20 % prihoda od poreza na dobit;

([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0392.
([10]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0416.
([11]) Međunarodni konzorcij istraživačkih novinara, „Panama Papers revenue recovery reaches $1.36 billion as investigations continue” („Povrat dobiti iz Panama Papersa dosegao iznos 1,36 milijardi USD”), istrage se nastavljaju”, 6. travnja 2021.

J. budući da su se nakon financijske krize 2008. i 2009. te niza otkrića o različitim praksama utaje poreza, agresivnog poreznog planiranja, izbjegavanja plaćanja poreza i pranja novca, zemlje skupine G20 dogovorile da će te probleme rješavati na globalnoj razini u okviru OECD-a i u sklopu projekta sprječavanja smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS), temeljem kojeg je osmišljen akcijski plan za BEPS;

K. budući da su adekvatni međunarodni porezni zakoni ključni za sprečavanje utaje poreza i praksi izbjegavanja plaćanja poreza te za oblikovanje pravednog i učinkovitog sustava oporezivanja kojim se odgovara na problem nejednakosti te jamči sigurnost i stabilnost, što je preduvjet za konkurentnost, kao i za ravnopravne uvjete tržišnog natjecanja za poduzeća, a posebno za mala i srednja poduzeća (MSP-ove);

L. budući da je prema podacima Promatračnice EU-a za porez 2017. iznos financijskog bogatstva u poreznim oazama iznosio 7 900 milijardi EUR; budući da taj iznos iznosi 8 % svjetskog bruto domaćeg proizvoda (BDP); budući da to dovodi do gubitka poreznih prihoda u iznosu od oko 155 milijardi EUR godišnje na svjetskoj razini;

M. budući da se procjenjuje da EU zbog izbjegavanja plaćanja poreza na dobit godišnje izgubi porezne prihode u iznosima između 50 i 70 milijardi EUR i budući da ta brojka doseže gotovo 190 milijardi EUR ako se uključe i drugi čimbenici, kao što su posebni porezni aranžmani i neučinkovitost naplate poreza; budući da se prema podacima Promatračnice EU-a za porez oko 11 % ukupnog neto bogatstva EU-a, odnosno 2 300 milijardi EUR, drži na offshore lokacijama;

N. budući da je Europski parlament u svojim rezolucijama i preporukama TAXE, TAX2, PANA i TAX3, kao i u nedavnim rezolucijama donesenima na temelju izvješća svojeg Pododbora za porezna pitanja (FISC), opetovano pozivao na reformu međunarodnog sustava poreza na dobit u cilju borbe protiv utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza;

O. budući da se, prema podacima Europola, između 0,7 % i 1,28 % BDP-a Unije „povezuje sa sumnjivim financijskim aktivnostima" kao što je pranje novca povezano s korupcijom, trgovinom oružjem, trgovinom ljudima, prodajom droge, utajom poreza i poreznim prijevarama, financiranjem terorizma ili drugim nezakonitim aktivnostima koje utječu na građane EU-a u njihovu svakodnevnom životu; budući da su prema podacima Europola javna tijela od 1,1 milijuna prijava sumnjivih aktivnosti 2019. dodatno istražila njih samo 10 % (uz velike razlike među zemljama);

P. budući da, iako je teško procijeniti razmjer pranja novca jer se po samoj svojoj prirodi ta aktivnost ne otkriva ako se na nju ne naiđe, jasno je da se ona povećava na globalnoj razini;

Q. budući da se prema podacima Ureda UN-a za droge i kriminal svake godine opere novac u iznosu ekvivalentom 2,7 % svjetskog BDP-a;

R. budući da je Komisija pokrenula postupke zbog povrede prava protiv većine država članica zbog toga što nisu ispravno prenijele četvrtu i petu Direktivu o sprečavanju pranja novca ([12]) u svoje nacionalno pravo;

S. budući da u okviru Unije za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma postoje nedostaci u pogledu provedbe, u kombinaciji s manjkom učinkovitog nadzora; budući da se uzastopnim zakonodavnim reformama proteklih godina pokušalo ojačati taj okvir kako bi se riješili novi rizici i nedostaci;

T. budući da je EU u proteklom desetljeću donio niz zakonodavnih reformi za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza i financijskog kriminala; budući da su te reforme imale pozitivne učinke na funkcioniranje unutarnjeg tržišta i na zaštitu porezne osnovice i prihoda država članica, što su preduvjeti za otvaranje radnih mjesta, rast, a posebno za oporavak gospodarstva EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19; budući da, ipak, postoji sve veća potreba za boljom suradnjom upravnih i pravosudnih tijela te tijela kaznenog progona unutar EU-a;

([12]) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.); Direktiva (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive o (EU) 2015/849 sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, (SL L 156, 19.6.2018., str. 43.).

U. budući da Ured europskog javnog tužitelja, Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), Europol, Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust) i nacionalne financijsko-obavještajne jedinice obavljaju neprocjenjiv rad u otkrivanju i suzbijanju prekograničnih prijevara, pranja novca i utaje poreza; budući da navedenim uredima i agencijama kronično nedostaje osoblja i financijskih sredstava zbog nespremnosti Vijeća, kao jednog od proračunskih tijela, da odobri dostatne ljudske i financijske resurse tijekom godišnjeg proračunskog postupka, između ostalog zbog preuskog okvira u pogledu osoblja višegodišnjeg financijskog okvira; budući da Vijeće, posebno u kontekstu objave Pandorinih dokumenata, treba preispitati i promijeniti svoje stajalište o godišnjem proračunskom postupku za proračun za 2022. i buduće proračune, s ciljem jačanja ljudskih i financijskih resursa Ureda europskog javnog tužitelja, OLAF-a, Europola i Eurojusta;

Opća razmatranja

1. prima na znanje da je ICIJ 3. listopada 2021. objavio takozvane Pandorine dokumente; pohvaljuje istraživački rad ICIJ-a zbog njegova neprocjenjivog doprinosa otkrivanju tajnih offshore praksi i podizanju javne osviještenosti o pitanjima od jasnog javnog interesa;

2. ističe ulogu međunarodnog istraživačkog novinarstva i zviždača u razotkrivanju nepravilnosti, korupcije, organiziranog kriminala, pranja novca i povreda dužnosti, posebno od strane politički izloženih osoba; ističe ključan doprinos istraživačkog novinarstva očuvanju demokracije i vladavine prava;

3. smatra da je potrebno zaštititi povjerljivost izvora u istraživačkom novinarstvu, uključujući zviždače, te potvrđuje važnost zaštite javnog interesa za izvore koji se suočavaju sa sudskim postupcima ili progonom zbog objavljivanja informacija s jasnim javnim interesom; naglašava da je, u cilju zaštite nadzorne uloge istraživačkog novinarstva u demokratskom društvu, važno zaštiti pravo novinara da primaju povjerljive, tajne ili ograničene dokumente, skupove podataka ili druge materijale, bez obzira na njihovo podrijetlo, te da izvješćuju o pitanjima od javnog interesa, a da im pritom ne prijeti pokretanje skupih pravnih postupaka ili kaznenog progona;

4. u tom pogledu ponovno ističe da je istraživačko novinarstvo potrebno zaštiti od strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja, kao i od osobnog uznemiravanja, zastrašivanja i prijetnji smrću; smatra da su u EU-u prijeko potrebna obvezujuća pravila EU-a kojima se neovisnim medijima i novinarima pruža snažna i dosljedna zaštita od zlonamjernih tužbi kojima je namjera ušutkati ili zastrašiti ih, kako bi se okončala takva praksa zastrašivanja; ističe svoj aktualni rad na izvješću o vlastitoj inicijativi na temu tužbi protiv javnog sudjelovanja; pozdravlja činjenicu da Komisija radi na inicijativi protiv zlouporabe sudskih postupaka usmjerenih protiv novinara i branitelja prava;

5. konstatira da je Direktiva EU-a o zviždačima ([13]) donesena 2019. godine i ističe da države članice moraju prenijeti tu direktivu u nacionalno zakonodavstvo do kraja 2021.;

6. izražava žaljenje zbog toga što unatoč desetljeću poreznih skandala i zakonodavnih reformi u EU-u Pandorini dokumenti pokazuju da na globalnoj razini nije ostvaren dovoljan napredak kako bi se stalo na kraj poslovnim tajnama i offshore utajama poreza i izbjegavanju plaćanja poreza; podsjeća da se tajnošću korporativnog vlasništva prikrivaju osobni financijski interesi;

7. ističe da Pandorini dokumenti otkrivaju kako su porezne oaze prilagodile štetne prakse novim standardima da bi i dalje ostale privlačne za svrhe izbjegavanja plaćanja poreza; smatra da ta prilagodba dovodi do utrke do dna i stalnog pojavljivanja novih poreznih oaza sa sve privlačnijim režimima na štetu drugih, koje postaju manje privlačne;

8. izražava žaljenje zbog činjenice da se građani i donositelji odluka i dalje moraju oslanjati na curenja podataka kako bi mogli imati pristup informacijama o tajnim offshore praksama; apelira na države članice da ostvare napredak u pogledu stavljanja informacija o stvarnom vlasništvu na raspolaganje javnosti kao i stavljanju svih preostalih relevantnih informacija na raspolaganje parlamentima i nadležnim tijelima, uključujući porezne uprave, kada je to relevantno;

([13]) Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije, (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

9. ističe da skriveni sustav otkriven u Pandorinim dokumentima kalja ugled legitimnih poduzeća, povećava gospodarske i socijalne nejednakosti, štetno utječe na učinkovito pružanje javnih usluga i pomoći najugroženijima, ugrožava gospodarski razvoj u slučaju gubitka prihoda te snažno narušava povjerenje građana u vladavinu prava te naš gospodarski i demokratski sustav;

10. potiče nadležna tijela država članica, uključujući porezne uprave, da analiziraju skupove podataka Međunarodnog kaznenog suda i da pokrenu temeljite istrage svih prijestupa otkrivenih u Pandorinim dokumentima koji uključuju njihove jurisdikcije, uključujući revizije svih pojedinaca navedenih u dokumentima iz Pandore;

11. poziva Komisiju da prouči podatke iznesene u Pandorinim dokumentima i da razmotri jesu li potrebne daljnje zakonodavne mjere na razini EU-a kao i da ispita jesu li potrebni određeni provedbeni postupci u pogledu postojećeg zakonodavstva, te da o tome izvijesti Parlament;

12. poziva Ured europskog javnog tužitelja da procijeni opravdavaju li podaci otkriveni u Pandorinim dokumentima posebne istrage u okviru njegova mandata;

13. žali zbog činjenice da se nekoliko političara, uključujući donositelje odluka na visokoj razini EU-a, također pojavljuje u Pandorinim dokumentima te poziva vlasti uključenih država članica da provedu odgovarajuće istrage o svim prijestupima; posebno žali zbog činjenice da su političari kao što su češki premijer Andrej Babiš i predsjednik Cipra Nikos Anastasiades, koji obojica sjede u Europskom vijeću, uz nizozemskog ministra financija Wopkea Hoekstra i predsjednika Azerbajdžana Ilhama Alijeva, kao i bivši britanski premijer Tony Blair, predsjednik Crne Gore Milo Đukanović te bivši malteški ministar i bivši povjerenik EU-a John Dalli, svi bili spomenuti u Pandorinim dokumentima zbog navodnih veza s offshore praksama;

14. ističe važnost očuvanja visokih standarda integriteta, poštenja i odgovornosti među javnim dužnosnicima u EU-u; poziva države članice da osiguraju da imaju uspostavljene mjere i sustave kojima se od javnih službenika zahtijeva da prijave svoje vanjske aktivnosti, zaposlenje, ulaganja, imovinu i veće darove ili koristi od kojih može doći do sukoba interesa u pogledu njihovih funkcija javnih dužnosnika, kao što je preporučeno u Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv korupcije; ponovno ističe da zastupnici u Europskom parlamentu već stavljaju na raspolaganje informacije o svojim financijskim interesima; posebno poziva političare da dobrovoljno objave sve udjele u fiktivnim poduzećima ako nema obveznih mjera; ponavlja da su te izjave preventivne prirode i usmjerene na poticanje transparentnosti i integriteta u javnoj sferi te da se ne bi trebale tumačiti kao stigmatiziranje političara kao da su uključeni u kriminalne aktivnosti;

15. apelira na države članice i svjetske čelnike okupljene u međuvladinom forumu skupine G20, Uključivom okviru za smanjenje porezne osnovice i premještanje dobiti i Ujedinjenim narodima da poduzmu učinkovite mjere za obuzdavanje poreznih oaza i njihova modela poslovanja i to efektivnim ukidanjem fiktivnih poduzeća (trgovačka društva bez ekonomskog sadržaja, čija je jedina svrha izbjegavanje poreza ili drugih zakona) uvođenjem posebnih obveznih kriterija u pogledu transparentnosti i poslovne aktivnosti kako bi se spriječilo njihovo korištenje kao i zabranom drugih oblika financijske tajne te da se dogovore o minimalnoj efektivnoj stopi poreza na dobit i da je brzo provedu, istodobno proširujući i poboljšavajući globalnu automatsku i obveznu razmjenu informacija o raznim vrstama privatnih holdinga;

16. pozdravlja činjenicu da je 136 jurisdikcija koje sudjeluju u Uključivom okviru za smanjenje porezne osnovice i premještanje dobiti pod okriljem OECD-a i skupine G20 potpisalo izjavu o rješenju koje se temelji na dva stupa za suočavanje s poreznim izazovima koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva i time postiglo sporazum o temeljitoj reformi međunarodnih poreznih pravila;

17. ističe da će se sporazumom, tj. njegovom provedbom, osigurati pravednija raspodjela dobiti i prava oporezivanja među zemljama kada je riječ o najvećim i najprofitabilnijim multinacionalnim kompanijama te da će se uvesti globalna minimalna efektivna stopa poreza na dobit od 15 % koja će se primjenjivati na poduzeća s godišnjim prihodom većim od 750 milijuna EUR;

18. ponavlja važnost multilateralnog djelovanja i međunarodne koordinacije u borbi protiv utaje poreza, izbjegavanja plaćanja poreza i agresivnog poreznog planiranja;

19. poziva čelnike skupine G20 da na sastanku u Rimu 30. i 31. listopada 2021. ovlaste OECD da pokrene novu globalnu inicijativu s ciljem revizije automatske razmjene podataka i jačanja globalnog upravljanja u pogledu primjene standarda borbe protiv pranja novca;

20. podsjeća na univerzalna načela pravednosti, transparentnosti i suradnje u području oporezivanja; ponovno poziva države članice da pojednostave svoje porezne sustave kako bi se osigurali pravednije oporezivanje, porezna sigurnost i ulaganje u realno gospodarstvo te kako bi se smanjio pritisak na porezna tijela koja koriste velika sredstva u borbi protiv utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza;

Trenutačno stanje u pogledu provedbe pravila o borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma u EU-u, korporativne transparentnosti i razmjene informacija

21. napominje da EU već ima neke od najviših zakonodavnih standarda korporativne transparentnosti u svijetu; naglašava, međutim, da su ti standardi i dalje nedovoljni s obzirom na sve veću mobilnost kapitala, osoba i imovine, brz razvoj digitalnih financija i sve sofisticiranije načine skrivanja vlasništva nad imovinom;

22. naglašava da se petom Direktivom o borbi protiv pranja novca od država članica posebice zahtijeva da uspostave registre stvarnih vlasnika svih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u EU-u, uključujući trustove, i da se javnosti omogući pristup informacijama o stvarnom vlasništvu kada je riječ o većini korporativnih struktura;

23. prima na znanje stalne revizije postojećih pravila EU-a u borbi protiv pranja novca, prekograničnih poreznih prijevara, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza, koja imaju pozitivne učinke na pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta i na zaštitu poreznih osnovica i prihoda država članica, što su preduvjeti za otvaranje radnih mjesta, rast, a posebno za oporavak gospodarstva EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19;

24. naglašava da države članice u skladu s pravom EU-a moraju propisati obvezu da informacije u tim registrima budu adekvatne, točne i aktualne te da povrh toga moraju u tu svrhu uspostaviti mehanizme provjere, što uključuje obvezu nadležnih tijela da prijavljuju nepodudarnosti; ističe da je potrebno pobrinuti se za to da nadležna tijela država članica imaju odgovarajuća sredstva za provjeru informacija o stvarnom vlasništvu u registrima te za to da se primjenjuju učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće mjere ili sankcije u slučajevima kada pravni subjekti, trustovi i druge vrste pravnih aranžmana ne pružaju adekvatne, točne i aktualne informacije o stvarnom vlasništvu;

25. ponovno poziva Komisiju da nađe rješenje za problem izostanka dostatnih i točnih podataka u nacionalnim registrima koji se mogu koristiti za identifikaciju krajnjih stvarnih vlasnika, posebno u situacijama u kojima se koristi mreža fiktivnih poduzeća;

26. ističe da Pandorini dokumenti otkrivaju potrebu za i korist od međusobno povezanih i javno dostupnih registara stvarnih vlasnika za trustove i slične aranžmane poput poduzeća, što novinarima i civilnom društvu omogućuje detaljniji nadzor i bolju unakrsnu provjeru informacija; ističe da je važno da takvi registri sadrže usklađene i strojno čitljive podatke te da imaju funkcije pretraživanja;

27. izražava zabrinutost zbog toga što, prema podacima organizacija civilnog društva ([14]), godinu dana nakon roka za provedbu pete Direktive o borbi protiv pranja novca, devet zemalja nije uspostavilo javne registre, dok su druge uvele ograničenja pristupa na temelju geografskog položaja, čime krše pravila EU-a; osim toga, izražava žaljenje zbog toga što je, kako se čini, većina država članica EU-a uvela prepreke poput obveze plaćanja i registracije koje, iako su formalno u skladu s pravom EU-a, otežavaju pristup registrima; podržava napore koje Komisija ulaže u potpuno prenošenje i potpunu provedbu pete Direktive o borbi protiv pranja novca tako što pokreće postupke radi utvrđivanja povrede prava;

28. izražava žaljenje zbog kašnjenja u uspostavi Sustava povezivanja registara stvarnog vlasništva (BORIS) do kojeg je došlo zbog tehničkih poteškoća; podsjeća Komisiju i države članice na činjenicu da je riječ o zakonskoj obvezi na temelju pete Direktive o borbi protiv pranja novca i da je apsolutno ključno da informacije o stvarnom vlasništvu budu dostupne financijsko-obavještajnim jedinicama, tijelima kaznenog progona, obveznicima i široj javnosti; žali zbog činjenice da neke

([14]) Transparency International, „Nedopušten pristup? Dostupnost i pristupačnost podataka o stvarnom vlasništvu u Europskoj uniji”, 26. svibnja 2021.

države članice dovode u pitanje učinkovitost BORIS-a čak i prije nego što se on uvede tako što odgađaju uspostavu i neometano funkcioniranje svojih nacionalnih registara stvarnog vlasništva te poziva sve aktere da se hitno pozabave tim odgađanjem;

29. konstatira da su informacije otkrivene tijekom istrage OpenLux već ukazale na ograničenost mjera transparentnosti i na trenutačnu razinu provedbe javnih registara stvarnih vlasnika u državama članicama; također konstatira da su u Pandorinim dokumentima otkriveni primjeri pojedinaca koji zaobilaze pravila transparentnosti u pogledu stvarnog vlasništva u državama članicama;

30. ponavlja da bi svi oni koji u konačnici posjeduju ili kontroliraju pravni subjekt preko izravnog ili neizravnog vlasništva trebali biti uneseni u registar kao stvarni vlasnici;

31. ističe složenost prenošenja EU-ova zakonodavstva za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u nacionalne pravne sustave, koje se dosad temeljilo na minimalnom usklađivanju; žali zbog nedostatka političke volje u nekim državama članicama da se pravilno prenese i provede zakonodavstvo za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma; žali što određeni broj država članice nije ispoštovao rok za prenošenje pete Direktive o borbi protiv pranja novca u nacionalne pravne sustave, koji je bio 10. siječnja 2020., kao ni rok za registre stvarnog vlasništva za korporacijske i druge pravne subjekte, koji je bio 10. siječnja 2020., ni rok za trustove i slične pravne aranžmane, koji je bio 10. ožujka 2020.;

32. u tom pogledu pozdravlja novi paket mjera za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma koji je Komisija predložila u srpnju 2021., uključujući jedinstveni pravilnik za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, a posebno nova pravila o transparentnosti u pogledu stvarnog vlasništva; sa zadovoljstvom iščekuje rad na prijedlozima Komisije i ostaje predan daljnjem poboljšanju standarda korporativne transparentnosti u EU-u i osiguravanju učinkovitog okvira za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma;

33. posebno pozdravlja činjenicu da je Komisija uvela obvezu za pravne subjekte izvan EU-a koji stupaju u poslovni odnos sa subjektom koji podliježe obvezama EU-a ili stječu nekretnine u Uniji da svojeg stvarnog vlasnika ubilježe u registre stvarnog vlasništva EU-a, u skladu s prethodnim pozivima Parlamenta na donošenje takvih mjera, kako bi se uklonila velika rupa u sustavu;

34. ističe prijedlog Komisije da se od država članica zatraži da nadležnim tijelima omoguće pristup postojećim registrima nekretnina kako bi se osigurala pravodobna identifikacija svih fizičkih ili pravnih osoba koje posjeduju nekretnine; pozdravlja taj prijedlog i obvezuje se da će u predstojećim zakonodavnim postupcima koji se odnose na borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma raditi na daljnjem poboljšanju transparentnosti u pogledu vlasništva nad nekretninama u EU-u, koje su imućnim pojedincima i dalje privlačne kao način prekrivanja vrijednosti imovine, a kriminalcima kao način na koji mogu oprati imovinsku korist ostvarenu nezakonitim aktivnostima;

35. nadalje pozdravlja prijedlog Komisije o uvođenju međupovezanosti centraliziranih automatiziranih mehanizama na razini EU-a koji sadrže informacije o plaćanjima i bankovnim računima preko jedinstvene pristupne točke kako bi se tijelima kaznenog progona i financijsko-obavještajnim jedinicama omogućio brži pristup financijskim informacijama tijekom različitih faza istrage te kako bi se olakšala prekogranična suradnja u skladu s pravilima o zaštiti podataka;

36. pozdravlja prijedlog Komisije o uspostavi novog europskog tijela za borbu protiv pranja novca kao jedinstvenog nadzornika odabranih obveznika financijskog sektora i jedinstvenog mehanizma za koordinaciju financijsko-obavještajnih jedinica u EU-u i potporu tim jedinicama; naglašava da bi novom tijelu trebalo dodijeliti više proračunskih sredstava i da bi ono trebalo raspolagati odgovarajućim resursima za izvršavanje nadzornih ovlasti nad financijskim subjektima i za provedbu stvarnog nadzora nad nefinancijskim obveznicima;

37. prima na znanje činjenicu da će novo tijelo biti ovlašteno za uspostavu mehanizma za koordinaciju među financijsko-obavještajnim jedinicama i upravljanje njime; pozdravlja takav razvoj događaja i nada se da će novo tijelo imati važnu ulogu u poboljšanju razmjene informacija i suradnje među financijsko-obavještajnim jedinicama;

38. pozdravlja prijedlog Komisije da se uvede usklađeniji skup djelotvornih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija na razini EU-a za nepoštovanje propisa za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma;

39. osim toga, rado iščekuje brzu objavu prijedloga Komisije za borbu protiv zlouporabe fiktivnih poduzeća u porezne svrhe; odlučno poziva Komisiju da se ne ograniči na zahtjeve u pogledu sadržaja kao što je trenutačno slučaj s EU-ovim popisom nekooperativnih jurisdikcija (EU-ov popis), već da razvije čvrste i progresivne zahtjeve u pogledu stvarnog ekonomskog sadržaja; ističe da se ti subjekti često koriste za prijenos novca u jurisdikcije s niskim porezima putem neoporezivih dividendi, naknada za licenciju ili kamata;

40. žali zbog činjenice što unatoč cjelokupnom pozitivnom razvoju događaja i predstojećim reformama i dalje postoje rupe u zakonu te razlike i nedosljednosti među provedbenim praksama u državama članicama; nadalje, ističe da su ograničenja europskog okvira za razmjenu informacija djelomično posljedica nedostatka sredstava u poreznim upravama i financijsko-obavještajnim jedinicama; ponovno ističe potrebu za boljom suradnjom upravnih tijela, pravosudnih tijela i tijela kaznenog progona u EU-u;

41. odlučno poziva države članice da izdvoje odgovarajuću razinu sredstava za obradu i razmjenu informacija preko financijsko-obavještajnih jedinica i cijelog okvira za izvršavanje zakonodavstva; poziva Komisiju da ocijeni imaju li financijsko-obavještajne jedinice dovoljno sredstava za uspješno suočavanje s rizicima koji se odnose na borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma;

42. smatra da bi trebalo dodatno razmotriti inicijative kojima bi se mogle provoditi mjere u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma na razini EU-a i na nacionalnoj razini, kao što su proširenje nadležnosti Ureda europskog javnog tužitelja kako bi se omogućio progon kaznenih djela koja nisu povezana s proračunom EU-a, proširenje nadležnosti Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) te jačanje postojećih agencija kao što su Europol i Eurojust;

43. poziva Europol da pojača suradnju s tijelima kaznenog progona u državama članicama u kontekstu istraga poreznih kaznenih djela;

44. ističe zaključke i preporuke iz tematskog izvješća Revizorskog suda br. 13/2021 prema kojima „napori koje EU ulaže u borbu protiv pranja novca u bankarskom sektoru nisu usustavljeni, a provedba je nedostatna”; žali zbog činjenice da je Revizorski sud utvrdio institucijsku rascjepkanost i lošu koordinaciju na razini EU-a kada je riječ o aktivnostima u cilju borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te poduzimanju mjera ondje gdje su utvrđeni rizici;

45. sa zabrinutošću konstatira da je Komisija bila spora u procjeni prenošenja direktiva u nacionalna zakonodavstva država članica zbog slabe komunikacije nekih država članica i ograničenih resursa u Komisiji;

46. pozdravlja činjenicu da je osoblje Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) provelo temeljite istrage mogućih kršenja prava EU-a, ali žali zbog pretjeranih kašnjenja u tom procesu; žali zbog činjenice da EBA nije pokrenula više istraga na vlastitu inicijativu; žali zbog činjenice da Komisija nema interne smjernice za postavljanje zahtjeva kojim se od EBA-e traži da provede istragu;

47. vrlo je zabrinut zbog dokaza koje je otkrio Revizorski sud i koji se odnose na pokušaje da se utječe na Odbor nadzornih tijela, koji je bio uključen u postupak rasprave u jednoj istrazi o kršenju prava EU-a; poziva EBA-u da spriječi daljnje pokušaje utjecanja na članove istražnog povjerenstva tijekom njihovih rasprava;

48. poziva Komisiju, EBA-u i Europsku središnju banku da se pozabave postavljenim pitanjima i preporukama Revizorskog suda u roku koji je odredio Revizorski sud;

49. ponavlja svoj poziv državama članicama da osiguraju da svi postojeći programi za stjecanje državljanstva ili boravišta na temelju ulaganja budu transparentni i zasnovani na jasnim pravilima; zabrinut je zbog toga što su svi ti programi mogli povećati prijetnju od pranja novca i utaje poreza, istodobno ugrožavajući uzajamno povjerenje i integritet schengenskog područja i europodručja te predstavljajući druge političke, ekonomske i sigurnosne rizike za Uniju i njezine države članice; poziva Komisiju da predstavi prijedloge za reguliranje programa za stjecanje državljanstva i boravišta na temelju ulaganja čim Parlament donese svoje preporuke;

50. poziva Komisiju da u postupku sastavljanja EU-ova popisa visokorizičnih trećih zemalja, posebno jurisdikcija koje služe kao centri za osnivanje poduzeća i koje olakšavaju financijski kriminal, uzme u obzir podatke sadržane u Pandorinim dokumentima; ponavlja da bi se trebalo smatrati da treće zemlje koje ne surađuju s državama članicama u europskim istragama na visokoj razini, a koje se tiču borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma ispunjavaju uvjete za uvrštavanje na EU-ov popis; naglašava važnost neovisne procjene trećih zemalja u EU-u, koja ne bi trebala biti podložna geopolitičkom utjecaju, i važnost koju bi trebalo dati transparentnosti u pogledu stvarnog vlasništva kao kriteriju za procjenu trećih zemalja;

51. sa zabrinutošću konstatira da, prema otkrivenim informacijama, obveznici ne ispunjavaju uvijek obvezu provođenja pojačane dubinske analize stranke kada je riječ o politički izloženim osobama, članovima njihovih obitelji i njihovim bliskim suradnicima; poziva Komisiju da ocijeni u kojoj se mjeri stvarno provodi identifikacija politički izloženih osoba i primjena pojačane dubinske analize stranke i da utvrdi prepreke s kojima se obveznici suočavaju u tom pogledu; naglašava važnost prikupljanja podataka o razinama usklađenosti obveznika;

52. prima na znanje aktualnu studiju Vijeća Europe o procjeni konkretne provedbe i stvarne primjene četvrte Direktive o borbi protiv pranja novca u državama članicama, kako je zatražila Komisija; poziva Komisiju da objavi evaluacijska izvješća Vijeća Europe o državama članicama i da zajamči uključenost organizacija civilnog društva u postupak ocjenjivanja;

Mjere koje je potrebno poduzeti na globalnoj razini

53. osuđuje činjenicu da su uz poznate porezne oaze koje su otkrivene u prethodnim aferama i neke američke savezne države, primjerice Južna Dakota, Aljaska, Wyoming, Delaware i Nevada, postale središta financijske i korporativne tajnosti, o čemu svjedoče Pandorini dokumenti; poziva američku saveznu vlade i vlade saveznih država da poduzmu daljnje mjere za osiguravanje veće korporativne transparentnosti i da se pridruže zajedničkom standardu izvješćivanja i tako u potpunosti razmjenjuju informacije s drugim zemljama; podsjeća da se, kad je riječ o EU-ovom popisu, procjenjuje ima li određena jurisdikcija barem ocjenu „u velikoj mjeri usklađena" sa zajedničkim standardom izvješćivanja prema Svjetskom forumu o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe; poziva Vijeće da ponovno ocijeni SAD u okviru EU-ovog popisa, posebno uzimajući u obzir kriterije porezne transparentnosti;

54. naglašava da SAD trenutačno ne sudjeluje u zajedničkom standardu izvješćivanja, tj. standardu za automatsku razmjenu informacija među poreznim tijelima o financijskim računima na globalnoj razini koji je OECD razvio 2014.; stoga napominje da SAD uvelike zaostaje za ostatkom svijeta kad je riječ o zajedničkim standardima za razmjenu informacija; uviđa da je SAD donošenjem zakona o izvršenju poreznih obveza s obzirom na račune u inozemnim financijskim institucijama odigrao vodeću ulogu u poticanju transparentnosti; međutim, izražava žaljenje zbog ograničenja tog zakona koja se odnose na reciprocitet i njegove popratne učinke na takozvane „slučajne Amerikance"; žali zbog činjenice da još nije pronađeno trajno rješenje na europskoj razini; podsjeća da zajednički standard izvješćivanja, za usporedbu, zahtijeva potpuno recipročnu razmjenu podataka o financijskim računima među jurisdikcijama koje sudjeluju u sporazumu o zajedničkom standardu izvješćivanja; stoga primjećuje da SAD postaje važan čimbenik koji osobama koje nisu državljani SAD-a omogućuje financijsku tajnost zahvaljujući dvjema važnim rupama u zakonu: razmjenjuju se samo informacije o imovini u SAD-u i ne razmjenjuju se informacije o stvarnom vlasništvu;

55. pozdravlja nedavno doneseni zakon SAD-a o korporativnoj transparentnosti kojim se od određenih korporacija i društava s ograničenom odgovornošću zahtijeva da tijelima za izvršavanje zakonodavstva i drugim tijelima koja imaju pravne ovlasti u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma otkriju informacije o stvarnom vlasništvu, te sa zanimanjem iščekuje jačanje suradnje između EU-a i SAD-a u pogledu korporativne transparentnosti; napominje, međutim, da ti novi propisi ne jamče potpunu korporativnu transparentnost sličnu onome što je trenutačno standard u EU-u i da pogotovo ne obuhvaćaju trustove i slične aranžmane otkrivene u Pandorinim dokumentima;

56. nadalje, pozdravlja prijedlog američkog zakona o osnivanju novih tijela za borbu protiv pranja novca u poslovanju i omogućavanja sigurnosnih rizika (tzv. Enablers Act), iznesen nakon objave Pandorinih dokumenata, na temelju kojeg bi ministarstvo financija SAD-a moralo uvesti nova pravila o dubinskoj analizi stranke koja bi vrijedila za američke posrednike koji olakšavaju dotok strane imovine u SAD;

57. konstatira da će SAD 9. i 10. prosinca 2021. biti domaćin sastanka na vrhu za demokraciju koji će uključivati stup posvećen borbi protiv korupcije; poziva vladu SAD-a da iskoristi tu priliku kako bi najavila predstojeći nastavak reformi kojima bi se zajamčilo da se SAD više ne koristi za pranje nezakonito stečenih sredstava i za omogućavanje izbjegavanja plaćanja poreza;

58. poziva Komisiju i države članice da započnu nove pregovore s SAD-om u okviru OECD-a kako bi se postigao potpuni reciprocitet u zajednički dogovorenom i ojačanom okviru za zajednički standard izvješćivanja; naglašava da bi to dovelo do znatnog napretka i smanjenja troškova usklađivanja za financijske institucije te da bi znatno smanjilo birokratsko opterećenje;

59. nadalje, ističe da su se sve države članice obvezale primjenjivati zajednički standard izvješćivanja; napominje da druga Direktiva o administrativnoj suradnji još od 2016. služi za provedbu zajedničkog standarda izvješćivanja za razmjenu informacija u EU-u; u tom kontekstu ponavlja preporuke iz svoje Rezolucije od 16. rujna 2021. o provedbi zahtjeva EU-a za razmjenu poreznih informacija: napredak, stečena iskustva i prepreke koje treba prevladati; duboko žali zbog činjenice da su sve države članice, osim Finske i Švedske, odbile Parlamentu odobriti pristup relevantnim podacima u svrhu ocjene provedbe odredbi Direktive o administrativnoj suradnji; žali zbog činjenice da Komisija Parlamentu nije odobrila pristup relevantnim podacima kojima raspolaže; konstatira da takvo uskraćivanje pristupa nije u skladu s pozivima na veću transparentnost i suradnju u poreznim pitanjima;

60. smatra da je postupak stručnog pregleda Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF) sveobuhvatan instrument za procjenu mjere u kojoj su preporuke FATF-a provedene i procjenu opće uspješnosti određene zemlje u borbi protiv pranja novca;

61. poziva FATF da objavljivanje registara stvarnog vlasništva postavi kao zahtjev za ostvarivanje sukladnosti sa standardom u aktualnoj reviziji Preporuke br. 24 o transparentnosti i stvarnom vlasništvu pravnih osoba te da poboljša definiciju stvarnog vlasništva kako bi se uklonile sve moguće rupe u zakonu, zabranili udjeli dionica koje glase na donositelja, povećali zahtjevi za nominalne dioničare i, konačno, kako bi se jurisdikcije koje poštuju propise prisilile da od stranih poduzeća koja su povezana s tom zemljom zahtijevaju da slijede ista pravila o objavljivanju podataka o stvarnom vlasništvu koja se primjenjuju na domaća poduzeća;

62. poziva države članice EU-a u FATF-u i Komisiju da zajamče da EU na globalnoj razini nastupa jednoglasno u pogledu okvira za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma te da se zauzmu za spomenute reforme kako bi se na globalnoj razini uspostavili jednaki uvjeti i efektivno zabranila tajnost korporativnog vlasništva, uz istodobno promicanje odgovornijeg i transparentnijeg okvira međunarodnog upravljanja u području borbe protiv pranja novca;

63. poziva Komisiju i države članice EU-a u FATF-u da prioritetno ocijene zemlje u kojima se nalaze centri za osnivanje poduzeća i za koje su međunarodna tijela utvrdila da imaju znatan broj nedostataka u svojim režimima za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, ali koje FATF još nije preispitao jer nisu ispunjavale prioritetne kriterije Skupine za preispitivanje međunarodne suradnje u okviru FATF-a;

64. konstatira da su tajni vlasnici s pomoću *offshore* poduzeća kupili više od 1 500 nekretnina u Ujedinjenoj Kraljevini procijenjene vrijednosti veće od 4 milijarde GBP; prima na znanje da se vlada Ujedinjene Kraljevine obvezala da će usvojiti nacrt zakona iz 2018. o uvođenju javnog registra stvarnih vlasnika inozemnih subjekata koji su vlasnici nekretnina u Ujedinjenoj Kraljevini;

65. naglašava da su Pandorini dokumenti pokazali kako se Ujedinjena Kraljevina preko svojih krunskih posjeda i prekomorskih područja i dalje koristi kao središte za izbjegavanje plaćanja poreza i netransparentno *offshore* poslovanje; poziva Komisiju da utvrdi moguće metode i protumjere kako bi se osigurala suradnja i usklađenost standarda u području oporezivanja i borbe protiv pranja novca, među ostalim povezivanjem odluka o istovjetnosti u području financijskih usluga s donošenjem standarda za poreznu transparentnost i borbu protiv pranja novca istovjetnih onima u EU-u;

Reguliranje posrednika

66. žali zbog činjenice da su kao nastavak na prethodne afere Pandorini dokumenti otkrili da 14 profesionalnih *offshore* pružatelja korporativnih usluga, uključujući odvjetnička društva, porezne savjetnike i upravitelje bogatstvom, pomaže imućnim pojedincima da osnuju korporativne strukture kako bi zaštitili svoju imovinu i pritom osigurali da te aktivnosti ostanu u okviru zakona;

67. ističe da prema međunarodnim standardima sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma nefinancijski sektor mora poštovati obveze dubinske analize stranke i sumnjive aktivnosti prijavljivati vlastima;

68. izražava žaljenje zbog činjenice da mnoge jurisdikcije, uključujući one u EU-u, već dugi niz godina nisu ispunile osnovne zahtjeve FATF-a o uvođenju obveza u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma za posrednike iz nefinancijskog sektora kako bi se odgovorilo na problem stvaranja struktura s obilježjima tajnovitosti u tom sektoru;

69. ističe da samoregulacija i nadzor tih profesija nisu učinkoviti u jamčenju sukladnosti sa zakonom i sankcioniranja kršenja zakona; u tom pogledu pozdravlja prijedlog Komisije da se novom tijelu za suzbijanje pranja novca dodijeli ovlast za koordinaciju nadzora nefinancijskog sektora, koordinaciju stručnih revizija nadzornih standarda i praksi, te zahtijeva da nefinancijska nadzorna tijela istražuju moguća kršenja zahtjeva u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma;

70. poziva FATF da kao prioritet provede horizontalnu reviziju provedbe standarda FATF-a u zemljama kada je riječ o nefinancijskim poduzećima i profesijama te da primijeni poseban postupak popratnog djelovanja, kao što je to uspješno učinio u slučaju Inicijative za utvrđivanje činjenica o financiranju terorizma, kako bi se brzo povećala globalna usklađenost sa zahtjevima FATF-a u nefinancijskom sektoru;

71. ponavlja da je zabrinut zbog toga što ti subjekti prilikom savjetovanja kako korporativnih klijenata tako i javnih tijela često kombiniraju pružanje pravnih savjeta, poreznog savjetovanja i usluga revizije; stoga je zabrinut da se gospodarskim poticajima kojima se olakšavaju strukture za izbjegavanje plaćanja poreza potiče industrija pružatelja usluga koji se mogu mobilizirati i za pranje prihoda ostvarenih kriminalnim aktivnostima; ponavlja svoje zahtjeve iz prethodnih rezolucija i preporuka ([15]) o tom pitanju te poziva Komisiju i države članice da ocijene regulatorni okvir koji se primjenjuje na te subjekte kako bi se subjektima koji omogućavaju izbjegavanje plaćanja poreza, utaju poreza i pranje novca onemogućio pristup tržištu; očekuje da će se revizijom Direktive o zakonskim revizijama koju provodi Komisija ostvariti poboljšanja pravnog okvira;

72. podsjeća na obvezu iz šeste Direktive o administrativnoj suradnji u skladu s kojom bi posrednici poreznim tijelima trebali prijavljivati sustave s obilježjima koja su snažna naznaka izbjegavanja plaćanja poreza, posebno s obzirom na strukturne rupe u poreznom zakonodavstvu;

73. poziva Komisiju da zahtjeve u pogledu izvješćivanje iz šeste Direktive o administrativnoj suradnji proširi i na prekogranične aranžmane za upravljanje imovinom klijenata koji su fizičke osobe;

74. poziva Komisiju da u svoj budući prijedlog osme Direktive o administrativnoj suradnji – uz ostale prethodne preporuke povezane s trećom Direktivom o administrativnoj suradnji i istaknute u rezoluciji Parlamenta o provedbi zahtjeva EU-a za razmjenu poreznih informacija – uključi razmjenu poreznih mišljenja koja se odnose na fizičke osobe, a koja često sastavljaju posrednici, kako bi se osiguralo da se aranžmani između imućnih pojedinaca i poreznih tijela države članice razmjenjuju sa svim državama članicama;

75. naglašava da se pravo na čuvanje odvjetničke tajne ne može koristiti za prikrivanje nezakonitih praksi; prima na znanje zaključke Europskog suda za ljudska prava ([16]) u jednom predmetu prema kojima povjerljivost odnosa između odvjetnika i klijenta i pravo na čuvanje odvjetničke tajne ne zamjenjuju obvezu prijavljivanja sumnjivih situacija s legitimnim ciljem sprečavanja kriminalnih aktivnosti te da je takvo prijavljivanje bilo nužno za ostvarenje tog cilja;

76. ponovno poziva Komisiju da izda smjernice za tumačenje i primjenu načela čuvanja odvjetničke tajne i da odredi jasnu granicu između tradicionalnog pravnog mišljenja i situacija u kojima odvjetnici djeluju kao financijski subjekti, u skladu sa sudskom praksom europskih sudova;

Reforma EU-ova popisa i porezne politike

77. ponovno ističe negativan učinak agresivnog poreznog planiranja koje dovodi do smanjenja porezne osnovice u državama članicama i prebacivanja nerazmjernog poreznog opterećenja na građane i poduzeća (posebno MSP-ove) koji poštuju porezne zakone;

([15]) Vidjeti, na primjer, njegovu preporuku Vijeću i Komisiji od 13. prosinca 2017. nakon istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza, stavak 143. (SL C 369, 11.10.2018., str. 132.).

([16]) Vidi presudu od 6. prosinca 2012. u predmetu *Michaud* v. *Francuska*.

78. naglašava da su izbjegavanje plaćanja poreza i utaja poreza, kao i sustavi premještanja dobiti, državama i stanovništvu uskratili sredstva koja su ključna za promicanje razvoja i socijalne pravde te za financijsko osnaživanje države koje je nužno za njezino funkcioniranje;

79. ustrajan je u tome da bi Komisija, kako bi se provele buduće zakonodavne reforme porezne politike koje su potrebne za uspješno rješavanje pitanja koja su u aferi s Pandorinim dokumentima došla do izražaja, trebala istražiti sve mogućnosti koje proizlaze iz Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uključujući njegov članak 116., u cilju učinkovitijeg donošenja odluka;

80. žali zbog činjenice da je EU-ov popis, koji se naziva i EU-ovom crnom listom poreznih oaza, i dalje neučinkovit instrument unatoč sve većem broju poreznih skandala i zabrinjavajućim izvješćima novinara i nevladinih organizacija; žali zbog činjenice da ministri financija država članica još nisu preuzeli svoje pojedinačne i zajedničke odgovornosti u borbi protiv poreznih oaza, *offshore* poduzeća i trustova i da umjesto toga rade na ublažavanju postojećeg popisa;

81. posebno žali zbog činjenice da je nakon objave Pandorinih dokumenata Vijeće ministara financija EU-a odlučilo skratiti EU-ov popis poreznih oaza na sastanku 5. listopada 2021. uklanjanjem karipskih otoka Angvile i Dominike, kao i Sejšela, koji se pojavljuju u otkrivenim dokumentima i još uvijek tek djelomično poštuju međunarodne standarde transparentnosti i razmjene informacija na zahtjev, unatoč tome što je Globalni forum nedavno odobrio drugi krug evaluacije;

82. konstatira da se dvije trećine fiktivnih poduzeća iz Pandorinih dokumenata nalaze na Britanskim Djevičanskim Otocima, koji nikad nisu bili na crnoj listi EU-a (Prilog I. relevantnim zaključcima Vijeća) te su u veljači 2020. povučeni sa sive liste (Prilog II.);

83. ponavlja zaključke i preporuke iz svoje rezolucije od 21. siječnja 2021. o reformi EU-ova popisa poreznih oaza, zahtijeva veću transparentnost u pogledu kriterija koji se primjenjuju u postupku uvrštavanja na popis; smatra da bi tu reformu trebalo provesti do kraja 2021. kako bi se EU zaštitilo od daljnjih gubitaka prihoda u razdoblju oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19;

84. izražava žaljenje zbog toga što u Vijeću ne postoji volja da se postigne dogovor o budućem kriteriju transparentnosti u pogledu krajnjeg stvarnog vlasništva; poziva Vijeće da hitno postigne dogovor o tom kriteriju, u skladu s odredbama pete Direktive o administrativnoj suradnji;

85. ponavlja svoj poziv da se postrože kriteriji i zajamči bolja provedba obveza u vezi s EU-ovim popisom, posebno kada je riječ o kriteriju pravednog oporezivanja prema kojima „jurisdikcija ne bi trebala pogodovati *offshore* strukturama ili aranžmanima čiji je cilj privući dobit kojom se ne odražava stvarna ekonomska aktivnost u toj jurisdikciji”; podsjeća na svoj zahtjev da se procijene i nadziru i porezni sustavi unutar EU-a, kako bi se politika EU-a u području štetnih poreznih praksi i Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja, koji bi trebali postati obvezujući, reformirali u skladu s istim kriterijima koji vrijede i za EU-ov popis nekooperativnih jurisdikcija; posebno poziva na uvođenje minimalne razine ekonomskog sadržaja kao jednog od kriterija koji obilježavaju poreznu oazu, na nametanje adekvatnih sankcija, na minimalnu razinu stvarnog oporezivanja u skladu s međunarodno dogovorenom najnižom stvarnom poreznom stopom u okviru drugog stupa Uključivog okvira te na proširenje područja primjene Kodeksa o postupanju pri oporezivanju poslovanja kako bi on obuhvaćao povlaštene režime oporezivanja osobnog dohotka, posebne aranžmane za stjecanje državljanstva ili mjere koje su namijenjene privlačenju vrlo mobilnih bogatih pojedinaca i digitalnih nomada, što bi moglo dovesti do znatnih poremećaja na jedinstvenom tržištu;

86. konstatira da uvrštavanje trećih zemalja na EU-ov popis sa sobom nosi malo neposrednih i obvezujućih posljedica; smatra da bi uvrštavanje na EU-ov popis trebalo biti popraćeno sankcijama koje imaju stvaran odvraćajući učinak i da bi revidirani popis trebao biti povezan s režimom sankcija;

87. podsjeća da je Komisija u okviru postupka semestra kritizirala neke države članice zbog manjkavosti u njihovim poreznim sustavima koje olakšavaju agresivno porezno planiranje;

88. poziva Komisiju da iznese prijedlog reformiranog Kodeksa o postupanju pri oporezivanju poslovanja na temelju nedavnih prijedloga iznesenih u Rezoluciji Parlamenta od 7. listopada 2021. o reformi politike EU-a u području štetnih poreznih praksi (uključujući reformu Skupine za Kodeks o postupanju)

89. pozdravlja namjeru Komisije da predstavi prijedlog direktive o zajedničkom sustavu na razini EU-a za porez po odbitku na isplatu dividendi ili kamata; naglašava da države članice do uspostave zajedničkog sustava mogu poduzimati legitimne protumjere kako bi zaštitile svoje porezne osnovice;

o

o o

90. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi vladama i parlamentima država članica, Vijeću, Komisiji i Stručnoj skupini za financijsko djelovanje.